Относно: Деклариране с ГДД по чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗДДФЛ на вземания и задължения по договор за цесия

Във връзка с постъпило запитване вх. № …..04.04.2012г. в Дирекция „Обжалване и управление на изпълнението”, Ви уведомяваме:

В запитването е посочено, че от физическо лице през 2011г. с договор за цесия е закупено задължение на българско юридическо лице от негов кредитор, който е чуждестранно юридическо лице. При прехвърлянето на вземането е уговорено че физическото лице ще заплати придобитото вземане на части по погасителен план в петгодишен срок. Към 31.12.2011г. по договора за цесия има неизплатени суми към чуждестранното юридическо лице.

Поставен е следния въпрос:

1. Необходимо ли е физическото лице да декларира с ГДД по чл. 50 от ЗДДФЛ задълженията към 31.12.2011г. по договора за цесия?
2. Задължението на физическото лице по договора за цесия може ли да бъде определено като заем, който попада в хипотезата на чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗДДФЛ?

След разглеждане на поставеното запитване, съобразявайки относимата правна уредба и предвид непълната информация в запитването, изразяваме следното становище:

Съгласно чл. 50, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица /ЗДДФЛ/ местните физически лица подават годишна данъчна декларация по образец за **предоставените/получените** парични заеми, както следва:

а) непогасената част от предоставените парични заеми през данъчната година, ако размерът им общо надхвърля 10 000 лв.;

б) непогасените към края на данъчната година остатъци от предоставени през същата и през предходните пет данъчни години парични заеми, ако размерът на тези остатъци общо надхвърля 40 000 лв.;

в) непогасената част от получените парични заеми през данъчната година, ако размерът им общо надхвърля 10 000 лв., с изключение на получените кредити, предоставени от кредитни институции по смисъла на Закона за кредитните институции;

г) непогасените към края на данъчната година остатъци от получени през същата и през предходните пет данъчни години парични заеми, с изключение на получените кредити, предоставени от кредитни институции по смисъла на Закона за кредитните институции, ако размерът на тези остатъци общо надхвърля 40 000 лв.

ЗДДФЛ не дава специално определение на понятието "заем", поради което при прилагането на чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗДДФЛ следва да се ползват дефинициите, дадени в други нормативни актове. Съгласно чл. 240 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, с договора за заем заемодателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество. В цитираната разпоредба е уточнено също, че заемателят дължи лихва, само ако това е уговорено писмено и че заемателят трябва да върне заетите пари в течение на един месец от поканата, ако не е уговорено друго. Във връзка с чл. 46, ал. 2 от Закона за нормативните актове, цитираната разпоредба се прилага, дотолкова доколкото отговаря на целта на чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗДДФЛ и не е в противоречие на други негови разпоредби. В тази връзка е необходимо да се има предвид, че не всяко получаване или предоставяне на парични средства може да се дефинира като заем. Най-общо, според нормата на чл. 240 от ЗЗД, заем е налице, когато дадената/получената сума подлежи на връщане, независимо дали е уговорена лихва.

Правната уредба на договорът за цесия се съдържа в разпоредбите на чл. 99 - чл. 100 от ЗЗД. Цесията е договор, при който кредиторът по едно правоотношение, наречен

цедент в конкретния случай – чуждестранното юридическо лице /ЧЮЛ/ прехвърля своето право на вземане на друго лице, наречен цесионер в конкретния случай – българското физическо лице /БФЛ/, освен ако законът, договорът или естеството на вземането не допускат това. Прехвърленото вземане преминава върху новия кредитор с привилегиите, обезпеченията и другите му принадлежности, включително с изтеклите лихви, ако не е уговорено противното. По правило, с постигането на съгласие по договора за прехвърляне цесионерът става титуляр на вземането по отношение на цедента.

При цесията участват три страни: първоначален кредитор /цедент/, нов кредитор /цесионер/ и длъжник т.е. цесионната сделка е сделка за покупко-продажба на парично вземане, страни по която са:

- цесионер - търговец, който купува парично вземане на друг търговец от (срещу) трети търговец, с цел да го продаде в бъдеще и да получи от това икономическа изгода;
- цедент - търговец, който продава свое вземане на парични средства или на парични еквиваленти на цесионера;
- цедиран длъжник - търговец или лице, което дължи определен размер парични средства или парични еквиваленти, които са предмет на цесионна сделка.

Цесията може да бъде сключена при различни правни основания, например продажба на вземането, замяна с друго, дарение, даване вместо изпълнение и т. н. В конкретния случай е налице продажба на вземането като заплащането е уговорено да се извърши съгласно погасителен план на равни вноски.

Предвид гореизложеното за физическото лице - цесионер след сключване на договора за цесия не възниква задължение, което може да бъде определено като заем. Взаимоотношенията между цедента и цесионера са облигационно правни – покупко продажба, и дължимите неизплатени парични суми нямат характер на дължими суми по получен заем. Следователно за физическото лице не възниква задължение да посочва суми в годишната данъчна декларация по чл. 50, ал. 1, т. 5 от ЗДДФЛ за получени или предоставени парични суми в заем, тъй като взаимоотношенията при покупка на вземане не могат да бъдат определени като заемообразни.